

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Grösslingová 5, 81109 Bratislava

Číslo spisu

8391100122/5912/26/2022-8030/2022

Bratislava

11. 04. 2022

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie, ako príslušný orgán podľa ustanovení § 9 a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozhodujúc o odvolaní štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, Námestie SNP 8, 957 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351, proti rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Inšpektorátu životného prostredia Bratislava č. 8391100122/255-3358 zo dňa 01.02.2022 podľa ustanovení § 58 a § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ustanovení § 7 a § 9 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydáva toto rozhodnutie

Výrok

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie odvolanie účastníka konania, ktorým je štátny podnik LESY Slovenskej republiky, Námestie SNP 8, 957 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351 zo dňa 08.02.2022 ZAMIETA a rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, číslo: 8391100122/255-3358 zo dňa 01.02.2022, ktorým bola uložená pokuta vo výške 500 (slovom päťsto) eur podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým bolo nariadené podľa ustanovenia § 21 ods. 8 v nadväznosti na ustanovenie § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, POTVRDZUJE.

Odôvodnenie

I. Výkon kontroly, ktorým sa zistilo porušenie zákona – podklad pre začatie správneho konania prvostupňovým správnym orgánom

Inšpektorky Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, odboru inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len ako „Inšpekcia“), vykonali na základe podnetu člena Stráže prírody dňa 20.10.2021 u kontrolovanej osoby, ktorou je štátny podnik LESY Slovenskej republiky, Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO 36038351 (ďalej len „kontrolovaná osoba“ alebo „účastník konania“) štátny dozor zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o invázných druhoch“). Štátny dozor bol vykonaný na základe podnetu, v ktorom bolo mimo iné uvedené, že sa v Ľubochnianskej doline v Národnom parku Veľká Fatra rozširuje pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*). Inšpekcia obhliadkou parcely registra C č. 1352/1 vedenej na liste vlastníctva č. 47 v katastrálnom území Ľubochna (ďalej len „kontrolovaná

parcely“) zaznamenala prítomnosť väčšieho množstva invázneho nepôvodného druhu – rod pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria sp.) (ďalej len „pohánkovec“), pozdĺž cesty vedúcej ku starému kameňolomu. Kontrolovaná parcela je podľa listu vlastníctva lesným pozemkom, jej vlastníkom je Slovenská republika a správcom sú LESY SR, š. p.. Zistenia štátneho dozoru sú uvedené v Protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 36/019/21/ID-P, č. RZ 41491/2021 (ďalej len „protokol“) zo dňa 10.11.2021. Protokol bol účastníkovi konania doručený na oboznámenie sa dňa 15.11.2021.

Ku zisteniam štátneho dozoru uvedeným v protokole sa účastník konania vyjadril (ďalej len „vyjadrenie k protokolu“) dňa 22.11.2021. Vyjadrenie k protokolu bolo doručené inšpekcii dňa 24.11.2021, RZ č. 44334/2021. Vo vyjadrení k protokolu účastník konania uvádza, že kontrolovaná parcela je súčasťou Lesného celku Ľubochňa, momentálne v obnove Plánu starostlivosti o les, ktorý predpisuje činnosti bežného hospodárenia v lesoch podľa ustanovenia § 2, písm. k) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“). Likvidáciu inváznych rastlín bude účastník konania vykonávať v roku 2022, hneď po schválení Plánu starostlivosti o les (ďalej len „PSL“). Uvedenú činnosť bude realizovať v rámci plánovanej činnosti v ochrane lesa, výkonom 027 - odstraňovanie inváznych bylín a drevín. Spôsob odstraňovania chemicky bude konzultovať so Správou národného parku Veľká Fatra a následne žiadať výnimku z ustanovenia § 14 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“), nakoľko uvedená lokalita sa nachádza v 3. stupni ochrany prírody.

Dňa 15.12.2021 bolo kontrolovanej osobe doručené Oznámenie o skončení štátneho dozoru, RZ č. 46081/2021 zo dňa 02.12.2021, v ktorom Inšpekcia účastníkovi konania k jeho vyjadreniu k protokolu uviedla, že vo vyjadrení k protokolu neboli podané také námietky, ktoré by preukazovali nesprávnosť zistení štátneho dozoru.

II. Konanie prvostupňového správneho orgánu

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. b) a ustanovenia § 9 písm. c) a písm. d) zákona o inváznych druhoch a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) začala správne konanie o inom správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu Oznámením o začatí správneho konania RZ č. 251/2022, ktoré bolo účastníkovi konania doručené dňa 07.01.2022. Prvostupňový správny orgán v konaní vychádzal aj zo skutočnosti, že pozemok, na ktorom bol zistený výskyt invázneho nepôvodného druhu rastlín sa nachádza na území národného parku. V súlade s ustanovením § 33 ods. 1 a ods. 2 správneho poriadku dal prvostupňový správny orgán účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu a písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobom ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Dňa 18.01.2022 sa účastník konania oboznámil s podkladmi pre vydanie rozhodnutia a nahliadol do administratívneho spisu č. 9588/2021 a spisu č. 255/2022 (osobné údaje k nahliadnutiu sprístupnené neboli), o čom je vypracovaná Zápisnica o nazretí do spisu a o oboznámení s podkladmi rozhodnutia, RZ č. 1187/2022 zo dňa 18.01.2022, v ktorej účastník konania uviedol apel, aby sa problematika inváznych druhov riešila systémovo cez akčné plány, ktoré podľa účastníka konania majú podstatne vyšší potenciál problematiku inváznych druhov riešiť. Dňa 18.01.2022 účastník konania prvostupňovému správne mu orgánu doručil aj svoje vyjadrenie k správne mu konaniu a Prehľad pozemkov v lesnom celku Ľubochňa (RZ č. 1518/2022), podľa ktorého je obhospodarovateľom kontrolovanej parcely štátny podnik LESY SR, OZ Liptovský Hrádok.

Vo vyjadrení k správne mu konaniu účastník konania požiadal o zastavenie konania, nakoľko podľa jeho názoru nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty iného správneho deliktu. Mimo iné uviedol, že prvostupňový správny orgán vychádza zo zlého právneho posúdenia celej veci tým, že v prípade lesných pozemkov prehliada fakt, že povinnosti odstraňovania inváznych druhov z lesných pozemkov sa vzťahujú výhradne v rozsahu druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch, pričom účastníkovi konania nebola v PSL uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení, v rámci ktorých by bolo možné požadovať odstránenie pohánkovca, s odkazom na ustanovenie § 40 zákona o lesoch. Účastník konania žiadal, aby prvostupňový správny orgán uviedol a preukázal, ktoré činnosti v rámci bežného obhospodarovania mal účastník konania vykonať a na základe akého právneho predpisu; a upozornil, že nebol oboznámený ani vyzvaný na vykonanie žiadnych opatrení v rozsahu akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o inváznych druhoch. Vyzýva prvostupňový správny orgán, že ak disponuje vedomosťou o existencii akčného plánu, nech doloží dôkaz ako nevyhnutný predpoklad pre

splnenie podmienok iného správneho deliktu zo strany účastníka konania za nevykonanie opatrenia a tiež žiada, aby prvostupňový správny orgán predložil doklady/dôkazy, v akom rozsahu bolo zabezpečené financovanie vykonania opatrení akčného plánu na lesných pozemkoch podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o inváznych druhoch. Ďalej uviedol, že v súčasnosti prebieha schvaľovanie PSL na roky 2021 - 2030. Ak v novom PSL bude podľa predpisu v danej jednotke naplánované manažmentové opatrenie, v rámci ktorého bude možné odstrániť invázne druhy, bude účastník konania výkon realizovať podľa neho. Z uvedeného podľa účastníka konania vyplýva, že k dnešnému dňu mu na danom území nevyplýva žiadna povinnosť napĺňajúca ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch. Súčasne deklaruje, že je pripravený z tejto lokality odstrániť invázne druhy aj nad príslušný platný legislatívny rámec, postupom podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 450/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška“), za predpokladu, že mu príslušný orgán ochrany prírody vydá potrebné výnimky a súhlasy nevyhnutné pre vykonanie uvedenej činnosti.

Prvostupňový správny orgán dňa 02.02.2022 doručil účastníkovi konania svoje rozhodnutie, ktorým mu uložil pokutu podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o inváznych druhoch vo výške 500 eur (slovom päťsto eur) za to, že neodstraňoval z kontrolovanej parcely pohánkovce a nariadil účastníkovi konania v zmysle ustanovenia § 21 ods. 8 v nadväznosti na ustanovenie § 16 ods. 15 zákona o inváznych druhoch vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch a to tým, že odstráni pohánkovce predpísaným spôsobom v termíne do 30.06.2022 a následne bude z kontrolovanej parcely pravidelne pohánkovce odstraňovať aj po vzídení nových jedincov, a bude sa o pozemok starať tak, aby sa zamedzilo šíreniu inváznych nepôvodných druhov rastlín. Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín sa musí vykonávať podľa vyhlášky. Uloženie pokuty prvostupňový správny orgán odôvodnil tým, že považuje za preukázané, že účastník konania konal v rozpore s ustanovením § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch, a to tým, že si nesplnil povinnosť starať sa o pozemok, ktorého je správcom a obhospodarovateľom tak, aby sa zamedzilo šíreniu invázneho nepôvodného druhu pohánkovca uvedeného v národnom zozname inváznych nepôvodných druhov.

V napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán vyjadril aj k vyjadreniu účastníka konania, uviedol príslušnú právnu argumentáciu a upozornil, že účastník konania vedie kontrolovanú parcelu ako neúrodný pozemok a invázne druhy nepoznajú hranice územného členenia, ani iného delenia (napr. lesné porasty, bez lesných porastov, neúrodný pozemok...), veľmi dobre sa im darí na pozemkoch, do ktorých nikto nezasahuje, resp. zasahuje, ale nevhodným spôsobom. Nesprávne zvolené postupy pri odstraňovaní inváznych druhov, alebo neodstraňovanie napomáha ich nekontrolovateľnému šíreniu. Invázne druhy potláčajú pôvodnú vegetáciu, čo je obzvlášť nežiadúce v chránených územiach. Súčasne prvostupňový správny orgán uviedol, že berie na vedomie, že účastník konania má snahu o likvidáciu invázneho nepôvodného druhu z kontrolovanej parcely.

III. Odvolanie účastníka konania

Účastník konania sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia vyjadril a aj sa voči tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote odvolal, pričom odvolanie má odkladný účinok. Prvostupňový správny orgán odvolaniu voči napadnutému rozhodnutiu nevyhovel a predložil ho odvolaciemu orgánu. Účastník konania žiada odvolací orgán, aby na základe údajov, ktoré uvádza vo svojom odvolaní, odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zrušil podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku.

Účastník konania vo svojom odvolaní uvádza, že:

1. Upozorňoval prvostupňový správny orgán vo všetkých svojich predošlých vyjadreniach, že vychádza z nesprávneho (nezákonného) posúdenia stavu veci a síce, že v prípade lesných pozemkov sa povinnosti odstraňovania inváznych druhov vzťahujú na užívateľa pozemkov len v rozsahu druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch t.j.: Ak ide o výskyt inváznych nepôvodných druhov rastlín uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie na lesných pozemkoch, povinnosti podľa prvej vety plní obhospodarovateľ lesa pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch a pri činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom (odkazuje tu na ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o inváznych druhoch) a upozorňuje, že samotný prvostupňový správny orgán nespochybniteľne deklaroval, že kontrolovaná parcela je lesný pozemok.

2. V starom PSL (na roky 2011 – 2020) nie je zmienka o inváznych rastlinách. Lesný celok Ľubochňa je v procese tvorby vyhotovovateľom na roky 2021 – 2030 a najnovšie údaje z PSL účastník konania nemá k dispozícii. Upozorňuje, že deklaroval a stotožnil sa s tým aj prvostupňový správny orgán, že v PSL na roky 2011 – 2020 nebola

uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení na kontrolovanej parcele v rámci, ktorých by bolo možné zákonným spôsobom vymáhať odstránenie invázneho druhu pohánkovca a odkazuje na ustanovenie § 40 zákona o lesoch. Účastník konania uvádza, že PSL je jediný zákonný dokument na základe ktorého môže odborný lesný hospodár vykonávať akúkoľvek činnosť.

3. Nový PSL nie je do dnešného dňa schválený, takže v tomto čase ešte nevie (a zvlášť upozorňuje, že to nevie ani prvostupňový správny orgán), či v novom PSL bude v prípade kontrolovanej parcely uvedená činnosť, v rámci ktorej bude užívateľ povinný vykonať opatrenia vyplývajúce z druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch. S odkazom na svoje predchádzajúce vyjadrenie k protokolu, ktoré cituje, opätovne zdôrazňuje, že invázne druhy odstráni a celú túto činnosť vykoná nad rámec platnej legislatívnej povinnosti ako prejav dobrej vôle, nie naplnenia zákonnej povinnosti. Zároveň uvádza, že si je vedomý povinnosti odstraňovať invázne rastliny spôsobom uvedeným vo vyhláske.

4. K odkazu prvostupňového správneho orgánu uvedenému v rozhodnutí na ustanovenie § 2 písm. k) zákona o lesoch podľa, ktorého bežným hospodárením v lesoch je okrem iného aj ochrana lesa, účastník konania vyjadruje súhlas, že integrálnou súčasťou bežného obhospodarovania lesa podľa zákona o lesoch je aj ochrana lesa, avšak podľa neho pod ochranou lesa podľa ustanovenia § 28 zákona o lesoch sa rozumie ochrana pred biotickými a abiotickými škodcami a nie inváznymi rastlinami.

5. Zdôrazňuje, že opakovane vyzval prvostupňový správny orgán, aby mu predložil dôkaz, v ktorom PSL (v ktorej časti) je uvedená akákoľvek činnosť vzťahujúca sa na kontrolovanú parcelu, na základe, ktorej by mu vyplývala akákoľvek povinnosť vykonať akúkoľvek činnosť. Upozorňuje, že doteraz mu dôkaz predložený nebol, napriek tomu, že podľa ustanovenia § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Podľa účastníka konania, namiesto predloženia dôkazov sa prvostupňový správny orgán obmedzil na deklaratívne všeobecné konštatovanie o nebezpečenstve inváznych druhov a potrebe ich likvidovania. S čím sa s prvostupňovým správnym orgánom vnútorne stotožňuje, ale zároveň upozorňuje, že toto konštatovanie nepovažuje za zákonný dôvod vyžadovania povinnosti na ktorú podľa neho nemá prvostupňový správny orgán zákonný dôvod.

6. Takisto nebol doteraz oboznámený ani vyzvaný na vykonanie žiadnych opatrení v rozsahu akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods.1 zákona o inváznych druhoch, čo považuje za efektívnejší a systematickejší nástroj reálnej eradikácie inváznych druhov, ako požadovanie činností, ktoré nespádajú do bežného obhospodarovania. Navyše pri nákladoch s tým spojených, ktoré pri správe pozemkov cca 800 tis. ha, náklady vysoko prevyšujú reálne možnosti účastníka konania. Obzvlášť v prípade, keď je podľa neho všeobecne známe, že podporné finančné mechanizmy Ministerstva životného prostredia SR sa používajú neefektívne na podstatne menej významné aktivity.

7. V rámci dokazovania prvostupňový správny orgán nepredložil žiadny dôkaz ani o existencii akčného plánu podľa vyššie uvedeného bodu. Nebol mu predložený ani doklad/dôkazy, v akom rozsahu bolo zabezpečené financovanie vykonania opatrení akčného plánu na lesných pozemkoch podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o inváznych druhoch.

8. Svoj prístup k riešeniu vzniknutej problematiky účastník konania konzultoval aj so svojim zriaďovateľom, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorý sa priamo s Ministerstvom životného prostredia SR podieľal na finálnej verzii znenia ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch. Zriaďovateľ mu potvrdil, že znenie ustanovenia § 3 zákona o inváznych druhoch si účastník konania vykladá správne a prvostupňový správny orgán od neho vyžaduje v tomto prípade plnenie povinností bez opory v platnej legislatíve.

9. Účastník konania je toho názoru, že prvostupňový správny orgán mu vo svojom rozhodnutí nepredložil zákonné dôkazy zmocňujúce ho podľa čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy SR, podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a 4 správneho poriadku na vymáhanie povinnosti a uloženie sankcie za porušenie zákona, prípadne ukladanie opatrení. Napriek uvedenému účastník konania ako ústretový krok deklaruje, že invázne rastliny odstráni, ako prejav dobrej vôle nad rámec platnej legislatívy.

IV. Konanie odvolacieho orgánu

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie, správny orgán príslušný na konanie v druhom stupni podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „odvolací orgán“) preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom jeho rozsahu.

1. Dôkladne boli preskúmané registratúrne záznamy zaradené v predložených spisoch č. 9588/2021 a č. 255/2022.

Preskúmané registratúrne záznamy sú v registratúrnom systéme evidované pod registratúrnymi číslami, podľa ktorých odvolací orgán preskúmal aj procesnú stránku správneho konania a konania, ktoré mu predchádzalo:

Registratúrne záznamy zaradené v spise č. 9588/2021 o výkone kontroly, s registrovanými časovými údajmi:

- RZ č. 46082/2021 Oznámenie o prešetrení podnetu doručené fyzickej osobe podávateľovi podnetu dňa 22.12.2021
- RZ č. 46081/2021 Oznámenie o skončení štátneho dozoru doručené účastníkovi konania dňa 15.12.2021
- RZ č. 44993/2021 E-mailová komunikácia - vyžiadanie plnej moci a jej doručenie zaregistrované dňa 26.11.2021
- RZ č. 44334/2021 Vyjadrenie účastníka konania k Protokolu z vykonania štátneho dozoru odoslané dňa 23.11.2021 a doručené v listinnej podobe dňa 24.11.2021
- RZ č. 42505/2021 Doručenie Protokolu o vykonaní štátneho dozoru č. 36/019/21/ID-P spolu so Záznamom o zistených skutočnostiach, RZ č. 39597/2021 účastníkovi konania na oboznámenie dňa 15.11.2021
- RZ č. 41491/2021 Protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 36/019/21/ID-P, zo dňa 10.11.2021
- RZ č. 41082/2021 E-mailová komunikácia - žiadosť o zaslanie Programu starostlivosti o lesy, zaregistrované 29.10.2021 s odpoveďou a prílohami zo dňa 02. a 03.11.2021
- RZ č. 40101/2021 Výpis z listu vlastníctva č. 47, k. ú. Ľubochňa zo dňa 22.10.2021 a Odpis registrovaného subjektu z registra právnických osôb a podnikateľov zo dňa 03.11.2021
- RZ č. 39861/2021 Fotodokumentácia zo dňa 20.10.2021, zaregistrované dňa 21.10.2021
- RZ č. 39853/2021 dve mapy z parcely LV 47 - KN-C 1352/1 – LP – výstup z aplikácie WebGIS vytvorený dňa 20.10.2021, prevzaté od účastníka konania počas kontroly dňa 20.10.2021
- RZ č. 39597/2021 Záznam z miestneho šetrenia o zistených skutočnostiach na parcele č. 1352/1, k. ú. Ľubochňa v listinnej podobe s fyzickými vlastnoručnými podpismi inšpektoriek zo dňa 20.10.2021
- RZ č. 39332/2021 Poverenie na výkon štátneho dozoru v listinnej podobe z 18.10.2021 s uvedeným dátumom začatia kontroly 20.10.2021, zaregistrovaný 18.10.2021
- RZ č. 39331/2021 Telefonické doplnenie kontaktu na riaditeľa OZ Liptovský Hrádok zo dňa 18.10.2021 a oznámenie výkonu štátneho dozoru, zaregistrované ako zápis v spise dňa 18.10.2021
- RZ č. 39330/2021 Príprava na vykonanie štátneho dozoru, zaregistrované dňa 18.10.2021
- RZ č. 38866/2021 Oznámenie zo dňa 14.10.2021 o prijatí podnetu, doručené podávateľovi podnetu dňa 27.10.2021
- RZ č. 38051/2021 Odstúpenie odstúpeného podnetu Okresným úradom Ružomberok, Odborom starostlivosti o životné prostredie, zo dňa 08.10.2021, doručený IŽP Bratislava dňa 11.10.2021
- RZ č. 37142/2021 Odstúpenie podnetu Okresnému úradu Ružomberok zo dňa 04.10.2021, doručené Okresnému úradu Ružomberok a na vedomie SIŽP – Ústrediu, Oddeleniu kontroly dňa 06.10.2021
- RZ č. 37052/2021 Písomný podnet člena Stráže prírody Národného parku Veľká Fatra zo dňa 27.09.2021, doručený na Ústredie SIŽP dňa 30.09.2021 s RZ č. 36677/2021 na fyzickej pečiatke, s RZ č. 36680/2021 v elektronickom denníku správy registratúry v spise č. 8927/2021, evidovaný v knihe podnetov Oddelenia kontroly pod č. 712/OK, odoslaný z ústredia SIŽP e-mailom na IŽP Bratislava dňa 1.10.2021 a pridelený na prešetrenie Odboru inšpekcie biologickej bezpečnosti dňa 04.10.2021; evidovaný v knihe podnetov IŽP Bratislava pod č. 439/2021 - Výskyt inváznej rastliny v Ľubochňanskej doline v Národnom parku Veľká Fatra

Registratúrne záznamy zaradené v spise č. 255/2022 s registrovanými časovými údajmi:

- RZ č. 7349/2022 Upovedomenie účastníka konania o predložení odvolania voči Rozhodnutiu č. 8391100122/255-3358 odvolaciemu orgánu, doručené účastníkovi konania dňa 01.03.2022
- RZ č. 7022/2022 Predkladacia správa k odvolaniu LESOV Slovenskej republiky, š. p. voči Rozhodnutiu o uložení pokuty a nariadení opatrení č. 8391100122/255-3358 zo dňa 28.02.2022, doručená odvolaciemu orgánu dňa 28.02.2022
- RZ č. 5235/2022 Odvolanie účastníka konania zo dňa 08.02.2022 voči Rozhodnutiu č. 8391100122/255-3358, doručené prvostupňovému správne mu orgánu dňa 14.02.2022

- RZ č. 3358/2022 Rozhodnutie o uložení pokuty a nariadení opatrení č. 8391100122/255-3358 zo dňa 01.02.2022, doručené účastníkovi konania dňa 02.02.2022
- RZ č. 1518/2022 Vyjadrenie účastníka konania k správne konaniu, prvostupňový správny orgán prevzal dňa 18.01.2022
- RZ č. 1517/2022 Plná moc, listinný originál zo dňa 13.01.2022 je uložený v spise č. 254/2022, prvostupňový správny orgán prevzal dňa 18.01.2022
- RZ č. 1187/2022 Zápisnica o nazretí do spisu a o oboznámení s podkladmi rozhodnutia zo dňa 18.01.2022, vyhotovená v dvoch rovnopisoch, jeden z nich odovzdaný na mieste účastníkovi konania
- RZ č. 251/2022 Oznamenie o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu zo dňa 05.01.2022, doručené účastníkovi konania dňa 07.01.2022.

2. K námietkam účastníka konania odvolací orgán uvádza:

- K námietke účastníka konania, že upozorňoval prvostupňový správny orgán vo všetkých svojich predošliých vyjadreniach, že vychádza z nezákonného posúdenia stavu veci a síce, že v prípade lesných pozemkov sa povinnosti odstraňovania invázných druhov vzťahujú na užívateľa pozemkov len v rozsahu druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch a upozorňuje, že samotný prvostupňový správny orgán nespochybniteľne deklaroval, že kontrolovaná parcela je lesný pozemok:

Odvolací orgán ani prvostupňový správny orgán nespochybnuje skutočnosť, že kontrolovaná parcela je lesným pozemkom a odvolací orgán aj prvostupňový správny orgán súhlasí s účastníkom konania, že v prípade lesných pozemkov povinnosť odstraňovať invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu, plní obhospodarovateľ lesa pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch a pri činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom. Kontrolovaná parcela je podľa listu vlastníctva pozemkom umiestneným mimo zastavaného územia obce využívaným podľa druhu pozemku; pričom druh pozemku je lesný pozemok s druhom chránenej nehnuteľnosti Chránené vtáčie územie a Ochranné pásmo chráneného územia. Vlastníkom kontrolovanej parcely je Slovenská republika a správcom je účastník konania, titul nadobudnutia: Delimitačný protokol č. 01927/2018-UVOS-U00082/18.00; Z 2862/2018; č. z. 773/2018.

Podľa ustanovenia § 4a ods. 1 písm. c) zákona o lesoch je obhospodarovateľom lesa vlastník alebo správca, ak ide o porast, ku ktorému nebol zaevidovaný obhospodarovateľ lesa. Orgán štátnej správy lesného hospodárstva nezapísal do evidencie lesných pozemkov iného obhospodarovateľa lesa pre kontrolovanú parcelu a v registri obhospodarovateľov lesa zverejnenom na Ústrednom portáli verejnej správy: Register obhospodarovateľov lesa (Obh) - Datasetsy -data.gov.sk odvolací orgán overil, že účastník konania patrí medzi obhospodarovateľov lesa a teda nenašiel žiaden dôvod pre pochybnosť, že by povinnosti uložené ustanovením § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch nemal plniť účastník konania.

Účastník konania je nespochybniteľne správcom aj obhospodarovateľom kontrolovanej parcely a táto parcela je lesným pozemkom.

- K námietke účastníka konania, že v starom PSL (na roky 2011 – 2020) nie je zmienka o invázných rastlinách, lesný celok Ľubochnja je v procese tvorby vyhotovovateľom na roky 2021 – 2030 a najnovšie údaje z PSL účastník konania nemá k dispozícii, pričom upozorňuje že deklaroval, že v pôvodnom PSL nebola uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení na kontrolovanej parcele v rámci, ktorých by bolo možné zákonným spôsobom vymáhať odstránenie invázneho druhu pohánkovca a odkazuje na ustanovenie § 40 zákona o lesoch a uvádza, že PSL je jediný zákonný dokument na základe ktorého môže odborný lesný hospodár vykonávať akúkoľvek činnosť:

Odvolací orgán tu odkazuje na ustanovenie § 40 ods. 1 zákona o lesoch, podľa ktorého je PSL nástrojom štátu na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch; nie je nástrojom na usporiadanie vlastníctva k pozemkom ani určenie obhospodarovateľov lesa.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia súčasťami programu starostlivosti vyhotoveného pre lesný celok sú najmä

- a) všeobecná časť,
- b) opis porastov,
- c) plán hospodárskych opatrení,
- d) plochová tabuľka,
- e) prehľadové tabuľky,
- f) obrysová a porastová mapa.

Podľa odseku 3 tohto ustanovenia súčasťou programu starostlivosti môže byť aj

- a) ťažbová mapa,
- b) evidenčná časť programu starostlivosti,
- c) prieskum a plán lesnej dopravnej siete,
- d) prieskum a plán zahrádzania bystrín v lesoch,
- e) plán lesníckotechnických meliorácií,
- f) ekonomický prieskum vrátane vyčíslenia dosahov osobitného režimu hospodárenia,
- g) ocenenie lesného majetku; podľa požiadaviek môže zahŕňať určenie všeobecnej a spoločenskej hodnoty vrátane hodnoty efektov mimoprodukčných funkcií lesa.

Z citovaného ustanovenia zákona o lesoch vyplýva, že PSL je nástrojom štátu na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, nie je nástrojom na trvalú ochranu územia národného parku v zmysle legislatívy regulujúcej ochranu životného prostredia. Je to zrejme aj z príkladmo uvedených súčastí PSL. Preto nie je možné súhlasiť ani s tým, že PSL je jediný zákonný dokument na základe ktorého môže odborný lesný hospodár vykonávať akúkoľvek činnosť. Mimo iné by to znamenalo, že v roku 2021 by účastník konania nesmel vykonávať žiadnu činnosť, keďže nemal PSL. Účastník konania však mal k dispozícii Zbierku zákonov SR a teda aj zákon o inváznych druhoch a súčasne platí, že zákon je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý stanovuje práva a povinnosti a je záväzný pre všetkých, ktorých sa týka a teda nemôže dôjsť k situácii, že na území národného parku sa budú šíriť invázne nepôvodné druhy, pretože žiadna osoba nebude povinná ich odstraňovať a brániť ich šíreniu.

- K námietke účastníka konania, že nový PSL nie je doteraz schválený, takže v tomto čase ešte nevie (a zvlášť upozorňuje, že to nevie ani prvostupňový správny orgán), či v novom PSL bude v prípade kontrolovanej parcely uvedená činnosť, v rámci ktorej bude užívateľ povinný vykonať opatrenia vyplývajúce z druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch; s odkazom na svoje predchádzajúce vyjadrenie k protokolu, ktoré cituje, opätovne zdôrazňuje, že invázne druhy odstráni a celú túto činnosť vykoná nad rámec platnej legislatívnej povinnosti ako prejav dobrej vôle, nie naplnenia zákonnej povinnosti a zároveň uvádza, že si je vedomý povinnosti odstraňovať invázne rastliny spôsobom uvedeným vo vyhláske:

Odvolací orgán uvádza, že pre prvostupňový správny orgán ani pre odvolací orgán nie je absencia nového PSL prekážkou pre presadenie povinnosti správcu a obhospodarovateľa lesného pozemku odstraňovať nepôvodné invázne druhy na kontrolovanej parcele, ktorá je na území národného parku. Skutočnosť, že účastník konania túto činnosť vykoná, odvolací orgán víta, ale upozorňuje, že vykonanie tejto činnosti nie je len prejavom dobrej vôle účastníka konania, ale aj prejavom plnenia jeho povinnosti uvedenej v ustanovení § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch.

- K námietke účastníka konania, v ktorej uvádza svoj súhlas s odkazom prvostupňového správneho orgánu na ustanovenie § 2 písm. k) zákona o lesoch, podľa ktorého bežným hospodárením v lesoch je okrem iného aj ochrana lesa, avšak s tým, že podľa neho pod ochranou lesa podľa ustanovenia § 28 zákona o lesoch sa rozumie ochrana pred biotickými a abiotickými škodcami a nie inváznymi rastlinami:

Odvolací orgán tu odkazuje na ustanovenie § 2 písm. n) zákona o lesoch, podľa ktorého sa na účely tohto zákona rozumie škodlivým činiteľom činiteľ, ktorý môže spôsobiť zníženie odolnosti lesa, jeho ekologickej stability, poškodiť alebo zničiť les alebo jeho časti a člení sa na biotický, abiotický a antropogénny, pričom biotickým je podľa 1. bodu tohto ustanovenia najmä hmyz, zver alebo iný živý organizmus. Invázne nepôvodné druhy rastlín sú živé organizmy. Súčasne odvolací orgán upozorňuje, že výpočet biotických činiteľov je v tomto ustanovení uvedený príkladmo, nie je taxatívny. Invázne nepôvodné druhy rastlín môžu spôsobiť zníženie odolnosti lesa, jeho ekologickej stability, poškodiť alebo zničiť les alebo jeho časti. Nie je najmenší dôvod pre pochybnosť, že invázne nepôvodné druhy rastlín aj živočíchov patria medzi škodlivé biotické činitele.

- K námietke účastníka konania, v ktorej zdôrazňuje, že opakovane vyzval prvostupňový správny orgán, aby mu predložil dôkaz, v ktorom PSL (v ktorej časti) je uvedená akákoľvek činnosť vzťahujúca sa na kontrolovanú parcelu, na základe ktorej by mu vyplývala akákoľvek povinnosť vykonať akúkoľvek činnosť a upozorňuje, že doteraz mu dôkaz predložený nebol, čo je podľa neho v rozpore s ustanovením § 47 ods. 3 správneho poriadku, pričom namiesto predloženia dôkazov sa prvostupňový správny orgán obmedzil na deklaratívne všeobecné konštatovanie o nebezpečenstve inváznych druhov a potrebe ich likvidovania; s čím sa účastník konania vnútorne stotožňuje, ale

zároveň upozorňuje, že toto konštatovanie nepovažuje za zákonný dôvod vyžadovania povinnosti na ktorú podľa neho nemá prvostupňový správny orgán zákonný dôvod:

Ku tejto námietke odvolací orgán explicitne uvádza, že v napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán s námietkami účastníka konania vysporiadal s každou zvlášť a aj vo vzájomných súvislostiach a uviedol, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníka konania a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Odvolací orgán preskúmal, že vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia účastník konania neuviedol také doplňujúce informácie a ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mali vplyv na zistenie skutkovej podstaty veci. Okrem toho, že ani prvostupňový správny orgán nemohol účastníkovi konania predložiť dôkaz, v ktorej časti PSL je uvedená akákoľvek činnosť vzťahujúca sa na kontrolovanú parcelu, na základe ktorej by mu vyplývala akákoľvek povinnosť vykonať akúkoľvek činnosť, keď tento PSL neexistuje, odvolací orgán explicitne uvádza, že prvostupňový správny orgán má povinnosť presadiť odstraňovanie invázných nepôvodných druhov a zabrániť ich šíreniu na území národného parku a ku presadeniu tejto činnosti ho zmocňuje ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch. Absencia PSL, prípadne absencia explicitne uvedenej povinnosti uvedenej v ustanovení § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch v PSL a ani ustanovenie § 2 písm. k) zákona o lesoch, podľa ktorého bežným hospodárením v lesoch je okrem iného aj ochrana lesa, nebráni vymáhaniu povinnosti odstraňovať z kontrolovanej parcely invázne nepôvodné druhy a starať sa o kontrolovanú parcelu tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu zakotvenej v ustanovení § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch.

- K námietke účastníka konania, že doteraz nebol oboznámený ani vyzvaný na vykonanie žiadnych opatrení v rozsahu akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o invázných druhoch, čo považuje za efektívnejší a systematickejší nástroj reálnej eradikácie invázných druhov, ako požadovanie činností, ktoré nespádajú do bežného obhospodarovania a navyše pri nákladoch s tým spojených, ktoré pri správe pozemkov cca 800 tis. ha vysoko prevyšujú reálne možnosti účastníka konania; obzvlášť v prípade keď je podľa neho všeobecne známe, že podporné finančné mechanizmy Ministerstva životného prostredia SR sa používajú neefektívne na podstatne menej významné aktivity:

Odvolací orgán uvádza, že prvostupňový správny orgán účastníkovi konania neuložil pokutu za to, že neplnil povinnosti pri činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom, ani nenariadil opatrenia vykonávať v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom. Odvolací orgán súhlasí s účastníkom konania, že akčný plán je efektívnejší a systematickejší nástroj reálnej eradikácie invázných druhov. Nepochybne, horizontálne opatrenia v akčnom pláne predstavujú široko postavené opatrenia (napr. celoštátny monitoring), ktoré nie sú viazané na konkrétny invázny nepôvodný druh, prienikovú cestu alebo jeden pozemok. Akčné plány sú dôležitým predpokladom tak pre manažment prienikových ciest, ako aj pre manažmentové opatrenia zamerané na široko rozšírené druhy. Pre zabezpečenie eradikácie ako aj prevencie pred zavlečením, včasnou detekciou, zapojením sa do varovného systému a včasného a úplného zlikvidovania všetkých invázných nepôvodných druhov je nevyhnutná aj spolupráca s viacerými susediacimi vlastníkami pozemkov. Keď bude akčný plán schválený vládou SR, potom bude orgán presadzovania práva implementovať aj opatrenia uvedené, prípadne plánované presadiť prostredníctvom akčného plánu. V napadnutom rozhodnutí však uvádza iba povinnosti, explicitne uvedené v zákone o invázných druhoch.

- K námietke účastníka konania, že v rámci dokazovania prvostupňový správny orgán nepredložil žiadny dôkaz ani o existencii akčného plánu a nebol mu predložený ani doklad/dôkazy, v akom rozsahu bolo zabezpečené financovanie vykonania opatrení akčného plánu na lesných pozemkoch podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o invázných druhoch:

Slovenská republika ako členský štát Európskej únie je povinná zavádzať súbor opatrení, ktorým sa zabráni prieniku invázných druhov z krajín mimo Európskej únie na naše územie a zároveň zamedziť ďalšiemu šíreniu invázných druhov, ktoré sú už na našom území prítomné. Tieto povinnosti vychádzajú z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1143/2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov. Jednou z povinností vyplývajúcou z tohto nariadenia je aj vypracovanie akčných plánov zameraných na prienikové cesty invázných nepôvodných druhov. V legislatívnom procese, č. LP/2021/788, je akčný plán na riešenie problematiky prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov na územie SR a na územie EÚ cez územie SR. Odvolací orgán však opätovne aj v tejto súvislosti zdôrazňuje, že predmetom napadnutého konania a rozhodnutia nie sú povinnosti účastníka konania uložené akčným plánom.

Obsahom napadnutého konania ani napadnutého rozhodnutia nie sú invázne nepôvodné druhy, ktoré k nám prenikli doposiaľ iba v malých populáciách, majú obmedzené rozšírenie, alebo s ich výskytom na Slovensku sa počíta v priebehu najbližších rokov. Napadnuté rozhodnutie je zamerané na odstránenie a zabránenie šírenia pohánkovca, ktorý na Slovensku patrí medzi široko rozšírené invázne nepôvodné druhy.

- K námietke účastníka konania, že svoj prístup k riešeniu vzniknutej problematiky konzultoval aj so svojim zriaďovateľom, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorý sa priamo s Ministerstvom životného prostredia SR podieľal na finálnej verzii znenia ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch a zriaďovateľ mu potvrdil, že znenie ustanovenia § 3 zákona o inváznych druhoch si účastník konania vykladá správne a prvostupňový správny orgán od neho vyžaduje v tomto prípade plnenie povinností bez opory v platnej legislatíve:

Odvolací orgán uvádza, že účastník konania sa neodvoláva na právne záväzný výklad zákona o inváznych druhoch a súčasne upozorňuje, že rovnako ako jeho zriaďovateľ, aj odvolací orgán účastníkovi konania potvrdzuje, že znenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch si vykladá správne. Nevznikla mu žiadna povinnosť vyplývajúca z akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o inváznych druhoch. Žiadna takáto povinnosť však nie je ani predmetom napadnutého konania a rozhodnutia.

- K námietke účastníka konania, v ktorej predkladá svoj názor, že prvostupňový správny orgán mu vo svojom rozhodnutí nepredložil zákonné dôkazy zmocňujúce ho podľa čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy SR, podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a 4 správneho poriadku na vymáhanie povinnosti a uloženie sankcie za porušenie zákona, prípadne ukladanie opatrení:

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátny orgán môže konať iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a v zmysle ods. 3 tohto článku účastníka konania nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Ku rozsahu, ktorý ustanovuje zákon, odvolací orgán uvádza, že prvostupňový správny orgán je príslušným orgánom štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov podľa ustanovenia § 9 a § 10 ods. 2 a ods. 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. b) a ustanovenia § 9 písm. c) a písm. d) zákona o inváznych druhoch a v napadnutom konaní a rozhodnutí rozhoduje o povinnosti, ktorú zákon účastníkovi konania ukladá v ustanovení § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch. K spôsobu, ktorý ustanovuje zákon, odvolací orgán uvádza, že prvostupňový správny orgán postupoval podľa správneho poriadku v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zákona o inváznych druhoch. K ustanoveniu § 3 ods. 1 a 4 správneho poriadku odvolací orgán upozorňuje, že toto ustanovenie správneho poriadku ho zaväzuje dôsledne vyžadovať od účastníka konania plnenie jeho povinností a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnenému vybaveniu veci.

Podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o inváznych druhoch sa iného správneho deliktu dopustí fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ak nesplní povinnosť podľa ustanovenia § 3 ods. 1 až 4 zákona o inváznych druhoch. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch je účastník konania povinný za podmienok a spôsobom, ktoré ustanovuje vyhláška odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname (alebo v zozname Európskej únie) a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Vykonaným štátnym dozorom aj následným konaním prvostupňového správneho orgánu bolo preukázané, že účastník konania túto zákonnú povinnosť neplnil, preto bola naplnená skutková podstata iného správneho deliktu a teda dôvod na uloženie pokuty.

V napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán s námietkami účastníka konania vysporiadal s každou zvlášť a aj vo vzájomných súvislostiach. Vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia účastník konania neuviedol také doplňujúce informácie a ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mali vplyv na zistenie skutkovej podstaty veci. Na rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu uložiť účastníkovi konania pokutu vo výške 500 eur, sa prejavuje ako poľahčujúca okolnosť záujem účastníka konania odstraňovať invázne nepôvodné druhy a jeho súčinnosť, ktorú poskytoval počas správneho konania aj konania, ktoré mu predchádzalo. Výšku pokuty prvostupňový správny orgán uložil na dolnej hranici zákonnej sadzby, pretože za iný správny delikt podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o inváznych druhoch môže byť uložená pokuta do 15 000 eur.

3. Záver odvolacieho orgánu ku vecnej a procesnej stránke správneho konania a konania, ktoré mu predchádzalo:

Po dôkladnom preskúmaní všetkých podkladových materiálov, ktoré sú súčasťou predložených administratívnych spisov, odvolací orgán konštatuje, že skutkový stav bol dostatočne zistený, bol preukázaný správnym úradným postupom, pokuta aj opatrenia na nápravu boli uložené zákonným rozhodnutím a účastník konania nevyvrátil a ani nespochybnil štátnym dozorom zistené porušenie zákona o inváznych druhoch. Naopak vo svojom odvolaní uvádza skutočnosti, ktorými potvrdzuje zistenia Inšpekcie a jej záver, že účastník konania si neplnil povinnosti odstraňovania inváznych nepôvodných druhov. Účastník konania nespochyboval zistenie výskytu inváznych nepôvodných druhov na kontrolovanej parcele, avšak odmieta svoju zodpovednosť za tento stav.

Pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch je účastník konania povinný aj z lesného pozemku odstraňovať invázne nepôvodné druhy a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Bez ohľadu na to, či má, alebo nemá k dispozícii PSL. Predpisuje mu to zákon o inváznych druhoch. Ale aj zákon o lesoch. Bežným hospodárením v lesoch je okrem iného aj ochrana lesa pred biotickými škodlivými činiteľmi a teda aj pred inváznymi nepôvodnými druhmi, pretože môžu spôsobiť zníženie odolnosti lesa, jeho ekologickej stability, poškodiť alebo zničiť les alebo jeho časti. Invázne druhy rastlín majú vďaka svojim vlastnostiam vysokú konkurenčnú schopnosť voči ostatným druhom rastlín a úspešne potláčajú ich rast. Súčasne, majú veľmi málo prirodzených nepriateľov (parazitov, chorôb). Preto na ich odstránenie je potrebný cielený ľudský zásah.

Tým, že účastník konania nepostupoval v súlade so zákonom o inváznych druhoch, naplnil znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o inváznych druhoch. Podľa ustanovenia § 21 ods. 3 zákona o inváznych druhoch za iný správny delikt správny orgán môže uložiť pokutu do 15 000 eur.

Odvolací orgán konštatuje, že prvostupňový správny orgán určil výšku pokuty za zistené porušenie zákona o inváznych druhoch v celkovej výške 500 eur zo zákonom stanoveného rozpätia pri jeho dolnej hranici, pričom jej výšku náležite a dostatočne odôvodnil. Prvostupňový správny orgán pri ukladaní pokuty prihliadal najmä na závažnosť, rozsah a čas trvania protiprávneho konania. Zároveň vzal do úvahy skutočnosť, že účastník konania podnikol kroky smerujúce k tomu, aby sa v budúcnosti kontrolou zistený nedostatok už neopakoval a to tým, že prejavil ochotu odstraňovať invázne druhy a prihliadol aj na to, že účastník konania počas výkonu štátneho dozoru poskytol potrebnú súčinnosť.

Odvolací orgán za priťažujúcu okolnosť, ktorú prvostupňový správny orgán vo svojej úvahe o výške pokuty nezohľadnil, považuje skutočnosť, že

a) účastník konania je štátnym podnikom, ktorý je aj v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov povinný pri svojej hospodárskej a sociálnej činnosti čo najúčinnnejšie chrániť životné a prírodné prostredie pred škodlivými vplyvmi, ktoré jeho činnosť vyvoláva, a

b) napadnuté konanie nie je v roku 2021 jediným konaním Slovenskej inšpekcie životného prostredia s účastníkom konania o porušení environmentálnej legislatívy v chránenej oblasti. Dňa 09.07.2021 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, ktorým bola účastníkovi konania uložená pokuta za porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny v Chránenom vtáčom území Malé Karpaty a dňa 06.09.2021 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie za porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny na lesnom pozemku, ktorý je súčasťou B zóny Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava, kde platí štvrtý stupeň ochrany.

Odvolací orgán sa aj so zohľadnením týchto okolností stotožňuje s uloženou výškou pokuty a považuje ju za primeranú a dostatočnú a zodpovedajúcu zistenému protiprávnemu stavu a charakteru porušenia zákona. Prvostupňový správny orgán pri jej určení plne rešpektoval subjektívne práva účastníka konania a jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko spoľahlivo zistil skutkový stav veci, postupoval v zmysle zásad riadneho zistenia materiálnej pravdy, keď svoje rozhodnutie založil na zhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach.

Závažnosť porušenia zákona o inváznych druhoch spočíva v tom, že šírenie inváznych nepôvodných druhov patrí k najväznejším problémom v súčasnej ochrane biodiverzity. Invázne druhy nielen potláčajú druhovú rozmanitosť, ale menia fungovanie ekosystémov, znižujú ich kapacitu poskytovať ekosystémové služby a doterajšie skúsenosti s týmito druhmi preukazujú, že tie, ktoré sa rozšírili, veľmi dlho odolávajú najrôznejším, aj veľmi nákladným a vytrvalým metódam odstraňovania. Podľa súčasnej Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity invázne nepôvodné druhy spôsobujú nielen veľké škody prírode a ekonomike, ale mnohé invázne nepôvodné druhy uľahčujú aj vypuknutie nákaz a šírenie infekčných chorôb, ktoré predstavujú hrozbu pre ľudí a voľne žijúce živočíchy a rastliny a bez účinných kontrolných opatrení sa bude miera invázie a s ňou spojené riziká pre našu prírodu a ekonomiku

ešte viac zvyšovať. V záverečnej správe, ktorú v marci 2019 zverejnil Najvyšší kontrolný úrad SR z kontrolnej akcie zameranej na oblasť politiky lesného hospodárstva a nakladania s majetkom v štátnych podnikoch, ktorú vykonal v roku 2018 v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa uvádza, že v rámci štátnych podnikov zahrňujúcich aj LESY SR „ boli najzávažnejšími zistenia, ktoré súviseli s porušením zákona o štátnom podniku, najmä s nehospodárnosťou pri nakladaní s majetkom v správe podniku, nevykonávaním povinností s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami štátnych podnikov.“ Zdroj:

<https://www.nku.gov.sk/documents/10157/1407476/Lesy+-+z%C3%A1vere%C4%8Dn%C3%A1+spr%C3%A1va/c5085258-edd8-4d0c-8551-6d7bf4232682>

Podľa ustanovenia § 1 ods. 2 zákona o inváznych druhoch účelom tohto zákona je ustanoviť pravidlá pre prevenciu, zmiernenie a minimalizáciu nepriaznivých vplyvov introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov na biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby, ako aj na ľudské zdravie, bezpečnosť a na hospodárstvo. Účastník konania, ktorý je významným štátnym podnikom, citeľne sa podieľajúcim na tvorbe a ochrane životného prostredia má byť a nepochybne aj chce byť príkladom a šíriteľom správnych postupov pri všetkých svojich činnostiach. A rovnako aj v prípade pochybenia, ktoré sa môže stať z akéhokoľvek dôvodu, je potrebné závažnosť tohto pochybenia vyjadriť aj formou primeranej výšky sankcie, ktorá je jedným z účinných nástrojov dôslednej všeobecnej prevencie podobných prípadov v Slovenskej republike, s cieľom zabrániť znečisťovaniu chránených území a prispieť k minimalizácii nepriaznivých vplyvov introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov na ľudské zdravie, bezpečnosť a na hospodárstvo.

Sankcia za správny delikt má plniť funkciu výchovnú a preventívnu, a súčasne aj represívnu. Preto je žiaduce, aby bola citeľná aj v majetkovej sfére páchatel'a správneho deliktu. Sankcia za správny delikt ako taká nie je sama o sebe účelom správneho trestania. Ukladaním správnych sankcií sa v podmienkach právneho štátu súčasne ako cieľ sleduje všeobecná a aj individuálna prevencia. Pokuta musí spĺňať nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel s prognózou budúceho pozitívneho správania dotknutého subjektu a má za cieľ pôsobiť výchovne na budúce konanie účastníka konania.

Odvolačný orgán uvádza, že každý právny poriadok obsahuje zákonné ustanovenia, ktoré upravujú situácie v súvislosti s nedobrovoľným plnením povinností subjektu, ktoré mu vyplývajú zo zákonnej úpravy v príslušnej oblasti. Takýmto neplnením si zákonných povinností subjektu dochádza k protiprávnemu konaniu, a to z rôznych dôvodov, napr. z neznalosti svojich práv a povinností, nedbanlivostným alebo úmyselným porušením práv a právom chránených záujmov a preto v systéme verejnej správy má svoje opodstatnenie aj právna zodpovednosť fyzických alebo právnických osôb.

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie. Cieľom vyvodzovania administratívno-právnej zodpovednosti je zabezpečiť bezporuchovú správu verejných vecí. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom. Takéto protiprávne správanie subjektu podľa predpisov správneho práva spočíva v porušovaní zákonom chráneného verejného záujmu a jeho právnym dôsledkom je oslabenie ochrany verejného záujmu, a to v tomto prípade konkrétne ochrany životného prostredia. Nakoľko je daný správny delikt obsiahnutý v zákonnej úprave a je postihnutel'ný sankciou, zákonodarca počíta s určitou mierou nebezpečnosti konania a zákonnou úpravou sa mu snaží zamedziť.

Na druhej strane zákon ukladá správnomu orgánu povinnosti na úseku ochrany životného prostredia, ktorými sa má zamedzovať takému konaniu, ktoré ohrozuje všeobecný záujem, konkrétne na úseku ochrany životného prostredia.

Pre zabezpečenie splnenia účelu zákona o inváznych druhoch vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a po dôkladnom preskúmaní napadnutého rozhodnutia o pokute a nariadení vykonať opatrenia na odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov, ako aj z hľadiska interpretačných pravidiel základných zásad, ktorými sa riadi celé správne konanie (ustanovenie § 3 správneho poriadku) odvolací orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Toto rozhodnutie je v inštančnom poradí konečné a podľa ustanovenia § 59 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov nie je možné sa proti nemu odvolať. Právoplatné rozhodnutie odvolacieho orgánu môže byť preskúmané súdom.

RNDr. Tatiana Horecká, PhD.
hlavná inšpektorka

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906

Doručuje sa

LESY SR š.p. B. Bystrica, Námestie SNP 8, 97566 Banská Bystrica, Slovenská republika
SIŽP - Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeséniova 17, 83101 Bratislava, Slovenská republika

Na vedomie

Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava, Slovenská republika